

RAS fastställt av SKK/AK den 6/9-05

Avelspolicy för Welsh Springer Spaniel

WSSK har i samarbete med SSRK ansvaret för utvecklingen av Welsh Springer Spaniel-rasen i Sverige.

WSSK:s övergripande mål är att

- väcka intresse för och främja avel av mentalt och fysiskt sunda, bruksmässigt, jaktligt och exteriört fullgoda Welsh Springer Spaniels.

Då rasens utveckling grundas uteslutande på uppfödarnas val av avelsdjur, är det viktigt att alla uppfödare tillsammans enas om en gemensam avelspolicy för att ta tillvara rasens möjligheter till fortlevnad. Aveln skall därför vara målinriktad, långsiktig och hållbar. Hållbar betyder här att den ej leder till brister avseende rasens hälsa, mentalitet eller funktion och att aveln dessutom ej leder till ett tömmande av rasens genetiska variation. Avel och uppfödning skall också ske i överensstämmelse med gällande djurskyddslagstiftning och Svenska kennelklubbens grundregler.

För en fortsatt positiv utveckling av Welsh Springer Spaniel har WSSK utarbetat följande riktlinjer för avelsarbetet.

- Verka för en ökad genetisk variation genom att öka den effektiva populationen till 100 inom en tioårsperiod
- Bibehålla den rastypiska mentaliteten
- Verka för en god hälsa som möjliggör ett långt liv utan hälsostörningar
- Bibehålla en funktionell exteriör med dess rastypiska detaljer
- Bibehålla rasens utomordentligt goda och naturliga fortplantningsförmåga

AVELSSTRATEGI FÖR WELSH SPRINGER SPANIEL

POPULATION

Det är av mycket stor vikt att öka rasens genetiska variation. Att arbeta för en större genetisk variation är nödvändigt för att rasen skall kunna lämnas över så frisk som möjligt till kommande generationers uppfödare.

Målsättning: Att 2015 ha ökat den effektiva populationen till 100.

Verktyg:

Att motverka matadoravel.

Då hanar skall användas i avel rekommenderas sen avelsdebut. Skulle hanhund användas i unga år rekommenderas högst ett fåtal kullar varpå ett uppehåll bör göras för att utvärdera helheten hos avkomman innan hanhunden åter används.

Det är ej förenligt med SKK:s avelspolicy att para far med dotter, mor med son eller helsyskon med varandra.

Det internationella samarbetet måste prioriteras. Att kontinuerligt importera nya avelsdjur är av stor betydelse för att selektering skall kunna ske, och att para avelstikar över landsgränserna är också av stort prioriterande värde.

EXTERIÖR

Detaljer som påverkar hundens funktion och dess sundhet:

Huvudet:

Om huvudet har för löst hängande skinn får hunden onödiga veck och tunga läppar. Detta innebär en ökad risk för hudproblem.

Ögonen:

Ögonkanterna skall vara fasta. Idag ser man fler och fler med hängande ögonlock, vilket bör beaktas i avelsarbetet.

Extremiteter:

Måttligt vinklade extremiteter. I utställningssammanhang premieras idag alltför välvinklade bakställ. Det är viktigare att fram- och bakbensvinklarna harmonierar med varandra än själva graden av vinkel. Ett vanligt fel idag är rakställda framställ i kombination med mycket välvinklade bakställ. Sådant fel påverkar hundens rörelsemönster i dess funktion som jakthund.

Päls:

Ska vara rak eller slät, aldrig sträv eller vågig. En lockig päls är ej önskvärd. Sådant päls är ofta kombinerad med rikligt behäng och fanor. Detta är en nackdel för hunden då den ska arbeta i tät terräng eller vid vattenarbete.

Öron:

Ska vara måttligt lågt ansatta och hänga intill kinderna. De ska vara relativt små. Ibland ser man huvud med lågt ansatta stora öron, vilket kan föranleda ohälsa.

Målsättning:

Uppfödaren skall vara väl förtrogen med rasens standard och dess innebörd.

RASTYPISK MENTALITET

RASSTANDARD

Helhetsintryck:

WSS är en symmetrisk kompakt, stark, aldrig högbent hund, byggd för uthållighet och hårt arbete. Den är gladlynt och mycket aktiv. Rörelserna är

snabba och livliga med stor energi och gott påskjut. WSS är vänlig, aldrig aggressiv eller nervös.

Kommentar

WSS är en stötande och apportrande hund, vilket innebär att hunden ska söka inom bössans räckvidd, stöta vilt och förhålla sig lugn i uppflog och skott, samt på förarens order apportera det skjutna viltet. Hunden ska röra sig snabbt och stilfullt i sitt sök och samarbeta väl med föraren och besitta stor följsamhet.

Dessutom ska den förhålla sig tyst.

Dessa egenskaper har gjort att WSS har blivit en uppskattad sällskapshund och dessutom en allsidigt arbetande hund (t ex lydnad, agility och viltspår). I vår avel bör hänsyn tagas till detta för att bibehålla rasens typiska mentalitet. I nuläget ser man ibland hundar som inte uppfyller dessa krav, utan istället är skälliga, alltför självständiga, stressiga och saknar samarbetsvilja. Tyvärr förekommer också ibland en viss aggressivitet, framför allt mot andra hundar. Idag finns ingen bra utvärderad metod för att testa dessa komplexa önskade beteenden, förutom jaktprov för spaniel. Tyvärr har vi för få startande på jaktprov för att kunna göra en utvärdering av rasen med underlag av dessa. Man bör också ta i beaktande att det i Sverige idag finns begränsade möjligheter att använda WSS för det den ursprungligen är tänkt för. Detta på grund av att det i ytterst begränsade områden finns lämpliga spanielmarker med vilt.

Workingtest för spaniel

Ett workingtest är en inofficiell provform vars syfte är att bedöma de jaktliga anlagen hos de olika spanielraserna, utan att vilt fälls. Ändamålet med ett working test är att utse de bästa jakthundarna, varför det kan vara ett bra verktyg för att bedöma WSS egenskaper med. Eftersom det är en relativt ny provform har vi ännu liten erfarenhet av denna provform men hoppas på fler tillfällen och att fler hundar kan deltaga på denna typ av prov.

Mentalbeskrivning Hund

Vi har inom vår ras ännu liten erfarenhet av Mentalbeskrivning (MH) för att rätt kunna bedöma detta ev. avelsinstrument. För att utvärdera beskrivningarnas eventuella värde, krävs det ett betydligt större underlag.

Målsättning

Att bevara rasens typiska mentalitet

Verktyg

Endast i avel använda avelsdjur som uppfyller vad standarden kräver.

Man skall se upp med alltför lättstressade hundar.

Man skall se upp med avel på hundar med mentala avvikelser.

FERTILITET

Den genomsnittliga kullstorleken ligger idag på 5,65 valpar/kull (2003 års siffra)

Tikarna är oftast lättparade. De har lätt för att bli dräktiga och lätt för att valpa utan komplikationer och är mestadels duktiga mödrar som tar väl hand om sina valpar.

Hanhundarna har också oftast lätt för att para och insemination är obefintlig.

Målsättning:

Att bibehålla rasens goda fortplantningsförmåga.

Verktyg:

Att till avel endast använda hundar med naturlig fortplantningsförmåga.

Att undvika fortsatt avel på tikar med valpningssvårigheter.

HÄLSA

Höftledsdysplasi (HD)

Höftledsdysplasi är en kvantitativ egenskap. Arvsgången är polygen, dvs påverkas av flera gener och även miljöfaktorer. Genotypen avseende egenskapen kan inte fastställas exakt utan måste skattas utifrån djurets fenotyp.

Då man år 2000 började använda sig av ett nytt avläsningssystem, har antalet dysplaster ökat markant inom rasen. Orsaken är framförallt att den s.k.

Norbergs vinkeln vilken mäts vid avläsningen, normalt hos vår ras ligger under 100 grader. För att få "A" i utlåtandet måste vinkeln vara 105-125 grader.

Vi har även kondodystrofa inslag i rasen, varför man sammanfattningsvis kan säga att WSS är en missgynnad ras vad avser den nya avläsningsmetoden. Under 2003 framkom att även sederingen påverkade hundens höfter vid själva röntgentillfället. Mängden och även vilket medel man använde kunde påverka resultatet. Själva röntgentekniken har även den betydelse för resultatet.

Frekvensen av dysplaster har de senaste åren varit:

2000 – 26,8%

2001 – 41,2%

2002 – 29,9%

2003 – 29,34%

2004* – 25,5% (*=2004 års siffror 1/1-31/10)

varav de grava (D+E) varit

2000 – 10,9%

2001 – 20,9%

2002 – 14,5%

2003 – 10,8%

2004* – 5,8% (*=2004 års siffror 1/1-31/10)

Målsättning:

Att inom en femårsperiod ha fått ner antalet dysplaster till ca 20 % samt att få ner antalet grava dysplaster till ca 5%.

Verktyg:

För registrering av avkomma skall känd HD-status föreligga FÖRE parning.

Att i avel endast använda hundar med normala höftleder (A eller B).

Det kan aldrig anses försvarbart att använda hundar med dysplasi-grad D eller E i avel.

Det åligger varje enskild uppfödare och ägare till avelshane att utvärdera avkommans HD-resultat samt beakta detta i det fortsatta avelsarbetet.

Armbågsledarthros (AD)

Onormal förslitning av ledbrösket som ger upphov till benpålagringar.

WSS har under årens lopp ett fåtal röntgade individer vad avser Artros.

Av de hundar som röntgats är de allra flesta friska i armbågslederna.
Inga problem har heller rapporterats in.
Rekommendation lämnas därför att ej röntga WSS mot AD.

Ögon

WSS är en mycket frisk ras vad det gäller ärftliga ögonsjukdomar.
Rasklubben rekommenderar dock att ögonlysa alla avelsdjur.
Ögonlysning ska ske före första parningen och tidigast vid 1 års ålder.
Ögonlysningen får ej vara äldre än 3 år vid parning.
Då hunden är ögonlyst efter 7 års ålder med resultatet u. a , behöver den ej upprepas.

Glaucom

Primär ärftlig glaucom förekommer i rasen, men endast fåtal fall detekterade i Sverige.
Individer som själva har glaucom skall uteslutas ur aveln.
Syskon skall ej användas, och kombination som givit upphov till avkomma med glaucom skall ej upprepas.
Avkommor till drabbade individer skall ej heller användas i avel.

Trichiasis och Distichiasis

Trichiasis och Distichiasis innebär att felriktade ögonhår ligger och skaver mot hornhinnan.
Defekterna är ärftliga.
Drabbade individer skall ej användas i avel

Entropion

Entropion innebär att ögonlocket är inåtrullat – vanligen det nedre ögonlocket.
Detta kan även vara en sekundäreffekt till Trichiasis eller Distichiasis.
Drabbade individer skall ej användas i avel.

PPM Iris-Iris Lindrig (persisterande pupill-membran)

är en rest av det membran som täcker pupillen under fosterstadiet som inte tillbakabildats fullständigt
Betraktas endast som en harmlös defekt/missbildning som numera klassas som en anmärkning. Denna anmärkning skall betraktas som en notering avelsmässigt och innebär inga avelsrestriktioner.

Främre Y-sömskatarakt

Främre Y-sömskatarakt är en ärftlig katarakt som oftast ses hos medelålders-äldre hundar. Katarakterna är små, punktformiga och ligger i främre delen av linsen, i sammansmältningslinjen för linsfibrerna (Y-sömmen). De kan med stigande ålder öka i antal, men breder inte ut sig och ger därför i regel inga påvisbara synproblem.

Innebär inga avelsrestriktioner men dock rekommenderas att man inte ska para två individer med främre Y-sömskatarakt med varandra.

Näthinneveck

Små veckformade näthinneavlossningar som kan försvinna.

Innebär inga avelsrestriktioner men dock rekommenderas att man inte ska para två individer med näthinneveck med varandra.

Övriga ögondefekter

kan förekomma och bedöms då från fall till fall. Bedömningen sker av styrelsen i samråd med till SKK knutna ögonspecialister.

Målsättning:

Att bibehålla WSS:s friska ögon.

Verktyg:

Att ögonlysa avelshundar FÖRE första parning. Att inte använda hundar med anmärkning i avel men att undantag kan göras om defekten inte innebär några avelsrestriktioner.

Att regelbundet ögonlysa avelshundar vart 3:e år med undantag av hundar över 7 år som är lysta efter 7 års ålder med ögon u.a.

Att endast använda hundar med friska ögon i avel.

Epilepsi

Primär ärftlig epilepsi finns i rasen. Epilepsi hos WSS är dock inte något stort problem i Sverige.

Avelsrekommendationer:

- Individer med diagnos epilepsi skall uteslutas ur aveln.
- Syskon skall ej användas

- Kombinationen som givit upphov till avkomma med epilepsi skall ej upprepas.
- Avkommor till drabbade individer skall ej heller användas i avel.

PNP- Progressiv nefropati

Medfödd och dödlig njursjukdom som innebär att båda njurarna är underutvecklade.

Arvsgången anses vara enkel recessiv, men är inte utredd i vår ras. Ingenting talar dock för att arvsgången hos WSS skulle vara annorlunda.

Rasklubben har central registrering hos Svenska Kennelklubben.

Den centrala registreringen baserar sig på obduktionsprotokoll.

Avelsrekommendationer:

- Den drabbade individens föräldrar tas bort från vidare avel.
- Syskon till den drabbade individen skall ej gå i avel
- Annan kombination som ger samma riskfaktor som ovanstående skall ej göras

SR - Sköldkörtelrubbing – hypothyreodism

SR – Sköldkörtelrubbing – hypothyreodism är en underfunktion i sköldkörteln . Detta är en autoimmun sjukdom som förekommer i rasen WSS.

Arvsgången är ej fastställd, men man kan se en tydlig familjär förekomst.

Sjukdomen debuterar oftast inte förrän i 5-7 års ålder, vilket gör att hunden redan kan ha avkommor då den blir sjuk.

Generella avelsråd som kan lämnas när det förekommer sjuka hundar bak i stamtavlan hos den egna hunden är att man bör välja motpart ur bra kullar av de friskaste släkterna.

Sen avelsdebut rekommenderas. Attraktiva hanhundar kan få enstaka parningar (2-3 kullar) som unga. Valpar ur dessa kullar bör inte gå i avel förrän pappan är äldre och konstaterad frisk.

Övriga autoimmuna sjukdomar

Övriga autoimmuna sjukdomar har konstaterats i rasen, såsom SLE, Trombocytopeni, Addison och Panniculit. Dessa sjukdomar är dramatiska, både för hunden och hundägaren.

- Drabbade individer skall ej gå i avel, ej heller deras avkommor.
- Upprepa ej avelskombination som gett sjuk avkomma!

Förekommande defekter

Navelbråck

Medfött navelbråck är en genetisk belastning

I raser där hundar med navelbråck används i avel ökar förekomsten i hela rasen.

Det kan inte anses försvarbart att använda hund med gravt medfött navelbråck till avel, då avkomman löper större risk att få denna defekt.

Kryptorchism

Arvsgång ej klarlagd. En familjär förekomst av defekten anses vara fastställd. Detta bör vägas in vid val av avelsdjur.

Baksporrar

Arvsgång möjligen dominant. Det finns inom rasen individer som lämnar mycket stora s.k. dubbelsporrar till avkomman.

Enkla sporrar förekommer också.

Kroksvans (sammanväxta kotkroppar, "svansknick")

Kroksvans är en missbildning mellan två svanskotor som leder till att de, på de ställen där de normalt ledar mot varandra, är hopväxta i förskjutet läge. En eller flera av lederna i svansen kan vara defekta

Förkrympt tå

Förekommer i rasen och då fram på ena eller båda framtassarna och ses som en uppdragning av den yttre tån.

Målsättning:

Att minska förekomsten av ovanstående defekter under en femårsperiod.

Verktyg:

Uppfödaren bör i möjligaste mån ta hänsyn till detta i sitt avelsarbete.